

henlægge saadanne Minder til det Hus, som her er Tale om. Det er første Gang i Dag, at jeg har hørt dette Hus blive kaldt Helligaandshuset; jeg har kendt det i nogle og fyrrethve Aar og har boet i Nærheden deraf i 6 å 7 Aar, men jeg har altid kun hørt det omtale som „den gamle Latinstole“. Der er vist ingen i Randers, som ved, at der har været et Kloster der for 450 Aar siden. Nu har jeg hørt, at der har været et Kloster i halvandet hundrede Aar fra omtrent 1430 til ind i det 16de Aarhundrede. Det er det, man ikke ved. Og naar man betragter denne Bygning, saa vil man ogsaa kunne se, at dersom der skal anvendes 46,000 Kr. paa at restaurere den, saa vil man finde, at den vil komme i en ganske anden Skikkelse, end den er og nogen Sinde har været. Det er jo en Bygning, der er ca. 11 Alen bred, en 30—40 Alen lang og 2 Stager høj; hvorledes vil man saa tænke sig 46,000 Kr. anvendt paa den, uden at den vil komme i et betydeligt Misforhold til, hvad den har været før. Dertil ligger den paa en Plads, hvor den ligger i høj Grad i Vejen for Byen, og jeg vil sige, at dersom ærede Medlemmer her sætte saa stor Pris paa Bevarelsen af denne Bygning, saa tag den da og flyt den ud til en Udside af Byen, hvor den ikke ligger saa meget i Vejen for Nutiden, og byg den saa op der akkurat i samme Stil. Jeg finder nok, at de Artister, som have lavet disse smukke Tegninger og have anvendt deres Tid paa at udfinde, hvordan Huset har været i Fortiden, og hvordan det nu skal være, de ville nok lige saa billigt og med lige saa stor Fortjeneste kunne opføre Bygningen et andet Sted lige saa godt som at forandre paa den paa det Sted, hvor den nu er; thi jeg tror ikke paa, at Murene kunne rettes, eller at de vilde komme til at staa, som de have staaet før; for de ere baade vinde og skæve, og Rugerne have været ude i mange Aar. Jeg forstaar ikke, hvorledes denne Nærlighed og Pietetsfølelse for denne gamle Bygning er opstaaet i disse sidste Aar; thi denne Bygning har jo været ejet af Randers Kommune i mange, mange Aar. Jeg skal tillade mig at bemærke til det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valokreds (M. Nielsen), at de nationale Følelser ere meget stærke i Randers, hvad man ogsaa vil saa Indtryk af, naar man ser Byen, og de have netop gjort meget i denne By for at bevare den. Der er den Kirke, der har staaet for det saakaldte Helligaandshus, St. Mortenskirke, en smuk gammel Bygning, vel vedligeholdt, der er Niels Ebefens Mindestøtte paa Torvet og Mindesmærket for Steen Blicher,

og man ser deraf, at de nationale Følelser, hvor der har været Brug for dem, have virket for at saa Minderne bevarede. For Helligaandshuset har ingen interesseret sig, eller for den gamle Latinstole eller Markandiserbutik, som den har været brugt til i de senere Aar, til alffens Kram. Der er ingen, der har tænkt paa, at den Bygning skulde have nogen Betydning, Murene ere ramponerede og skæve, Kalken i Stykker, Murstenene flidte, og hvis der ikke bliver sat en Skalmur udenpaa, saa at ingen kan se det indvendige, kan man ikke finde ud af, hvorledes det har været. Jeg tror ikke en Gang, at de Arkitekter, der have bestaet sig med at pynte lidt op paa det, og som have fremstillet disse prægtige Tegninger, der ligge her, egentlig have kendt, hvorledes det saa ud, men det kan maasse have en vis Betydning. Jeg ved ikke, om det er en eller mange, der have været derom, der kan jo være Konkurrence i alt, og det kan jo maasse være værd at gøre saadan et Stykke Arbejde. En Bemærkning skal jeg dog gøre til de Herrer. Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valokreds (S. C. Christensen) sagde, at man skal lægge Ansvar paa Randers By, men saa vil jeg rigtig nok bede de Herrer: Lad os ikke kiffe Randers By. Jeg gad se, hvorledes Randers By vilde gaa hen og sige nej, dersom vi nu bevilge dem 46,000 Kr.; stont den Bygning kommer til at staa dem haardt i Vejen, vilde de komme til at se ud som det, mange vilde bestynde os, der taler mod Bevillingen, for at være, som Vandaler. Naar Rigsdagens flertal bevilger en saa stor Kapital i Hænderne paa dem, vilde de jo ikke have godt ved ikke at benytte den, thi Rigsdagen har jo sat sit Præg paa Betydningen af denne Bygning, dersom vi bevilge de 46,000 Kr., og de, der stemme for Bevillingen — jeg vil ikke stemme derfor — lægge netop Ansvar paa Byraadet i Randers. Selv om de nok saa gerne ønske at saa denne Bygning bort, gøre vi det umuligt at saa den bort, hvis Pengene blive bevilgede; jeg haaber nu, at de ikke blive bevilgede. Det ærede Medlem for Bræsto Amts 1ste Valokreds (S. Scavenius) kaldte det en Klatskilling, naar der var Tale om at oprette et Mindesmærke, der kan staa for Fremtiden. Naar vi tænke paa at oprette noget nyt, der kan have Betydning for Fremtiden, og som Fremtiden kan have Nytte af, saa kalder det ærede Medlem ikke 46,000 Kr. for en Klatskilling. Jeg anbefaler at stemme mod Forslaget. Ved at læse dette Skrift igennem, ser jeg heller ikke en eneste Tøddel om den Historie, at der er